

TALOUSARVIOALOITE 1066/2006 vp

Määrärahan osoittaminen vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuviin kustannuksiin

Eduskunnalle

Henkilökohtaisten avustajien saaminen subjektiiviseksi oikeudeksi vaikeavammaisille, myös kehitysvammaisille, on ollut yksi vammaisjärjestöjen keskeisiä tavoitteita. Henkilökohtainen avustaja voi olla täysin välttämätön esimerkiksi pukeutumisessa, peseytymisessä, kotiaskareissa, opiskelussa, harrastuksissa ja ansiotyössä. Jos näissä asioissa ei ole apua saatavilla, vammaisen henkilön elämänpiiri kapenee, hän saattaa syrjäytyä ja pahimmillaan laitostua.

Kaikki kunnat eivät vielä ole järjestäneet avustajapalvelua. Avustajajärjestelmää on ehdotettu kehitettäväksi kustannusten tasoitusjärjestelmän avulla, jossa Kansaneläkelaitosta käytettäisiin tukikanavana. Samalla voitaisiin taata yhtenäinen käytäntö koko maassa. Alueellinen yhdenvertaisuus tai avustajapalveluiden kehittäminen eivät saa juuttua valtion ja kuntien väliseksi kiistakapulaksi.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä on otettava huomioon erityisopetuksessa olevat vammaiset lapset. Heille on järjestetty aamu- ja iltapäivähoito koko perusopetuksen ajaksi. Tavoiteltavaa olisi, että sama henkilö toimisi kouluavustajana ja henkilökohtaisena avustajana vapaa-aikana. Myös vammaisten tukihenkilöiden palkkaamista olisi kehitettävä. Henkilökohtaisen avustajan saamisen tulisi olla sub-

jektiivinen oikeus. Avustajajärjestelmä on myös ainoa itsenäinen tukimuoto, jolla tosiasiallisesti voidaan turvata vaikeavammaisen henkilön lailiset ja itsemääräämisoikeudet.

Vaikeavammaisen toimiessa itse työnantajana avustajan työ ei myöskään aiheuta investointi- ja hallinnointikustannuksia. Avustajapalvelu myös osaltaan vapauttaa varoja muista palveluista, joita ei välttämättä avustajan ansiosta enää tarvita.

Kustannuksia arvioitaessa on otettava huomioon se, että jo tällä hetkellä osalla vaikeavammaisista on henkilökohtainen avustaja. Osa Suomen kunnista on järjestänyt tämän palvelun esimerkillisellä tavalla.

Uudistuksen käynnistämiseksi olisi ensi vuodelle varattava vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuviin kustannuksiin 15 miljoonaa euroa.

Ehdotus on osa kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 33.18.60 lisäyksenä 40 000 000 euroa vaikeavammaisten henkilökohtaisista avustajista aiheutuviin kustannuksiin.

TAA 1066/2006 vp — Leena Rauhala /kd ym.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Sari Essayah /kd
Päivi Räsänen /kd

Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd
Mikko Kuoppa /vas